

INFORMATIEBEVEILIGING

Veiliger software door open source

4

Jaap-Henk Hoepman Ondanks de bezwaren die over het algemeen worden opgeworpen, zien we dat het openbaar maken van de source de veiligheid van de software ten goede komt. Dit wordt in dit artikel duidelijk gemaakt.

Toegangscontrole voor systemen

8

Rene Pluis In dit artikel worden twee benaderingen besproken om behalve de gebruikers van systemen ook de systemen zelf te controleren. De focus ligt op NAC van Cisco, afsluitend wordt NAP van Microsoft kort besproken en wordt er een vergelijking tussen NAC en NAP gegeven.

Normenkader beveiliging draadloos en mobiel

12

Linda van Moorst Ook binnen de overheid wordt de vraag steeds groter om het gebruik van draadloze en mobiele toepassingen toe te staan. Om te kunnen voldoen aan die vraag hebben het ministerie van Defensie en ISC de handen ineengeslagen om een 'normenkader draadloos en mobiel' op te stellen.

PGP: van theorie naar praktijk

16

Vincent Alwicher Dit artikel bekijkt de praktische toepasbaarheid van PGP met behulp van een praktijkcase waarbij één van de meest voorkomende toepassingen, secure e-mail, centraal staat.

Creative Commons: digital rights management zonder prikkeldraad

22

Björn Wijers Het juridisch aanpakken van het delen van auteursrechtelijk materiaal via netwerken is een tijdrovende en lastige klus en dus is de content industrie op zoek gegaan naar een andere, goedkopere, oplossing. Digital Rights Management.

XADES voor elektronisch berichtenverkeer?

31

Friso de Jong Het toepassen van encryptie en ondertekening bij XML- (en later XBRL-) berichten, zoals facturen wordt van groot belang. Vooral bij digitaal factureren op grond van de Wet op de Omzetbelasting. Hierbij dienen de eigenaardigheden van XML (XBRL) in ogenschouw genomen te worden. Een toelichting.

Sentinels Securitydag, donderdag 29 September 2005

Verbeter veiligheid van computersystemen

Auteur: Dr. Rik D.T. Janssen > Technologiestichting STW, secretaris Sentinels, info@sentinels.nl.

Sentinels, het Nederlandse onderzoeksprogramma op het gebied van informatiebeveiliging, veiligheid van ICT, netwerken en informatiesystemen, heeft op donderdag 29 september 2005 een Securitydag georganiseerd. Belangrijk onderdeel van deze dag was het koppelen van mensen met een securityvraag aan mensen met een securityoplossing. Deze dag werd bezocht door zo'n honderd mensen, ongeveer vijftig uit de industrie, veertig van universiteiten en tien 'overige'. Dit artikel geeft een kort verslag van deze dag.

Over Sentinels

Het doel van het Sentinels onderzoeksprogramma is om alle soorten informatiesystemen en netwerken veiliger te maken. Hieronder vallen zowel de standaard systemen zoals pc's en netwerken, als ook handheld devices, embedded systemen en draadloze en on-chip netwerken. Sentinels wil ook bijdragen aan een alomvattend framework voor secure systems engineering. Zo'n framework helpt security-engineers in het ontwerpen en bouwen van veilige systemen. Sentinels is al in een aantal publicaties beschreven, bijvoorbeeld in het jubileumnummer van

Informatiebeveiling (december 2004, www.sentinels.nl/library/sentinels-informatiebeveiling-2004). Voor de laatste ronde onderzoeksvoorstellen is 3,8 miljoen euro (inclusief geschatte bedrijfsbijdrage) beschikbaar. Deadline voor deze ronde was 15 december 2005.

De resultaten van het onderzoek zijn direct bruikbaar voor industrie en overheid in Nederland en leveren zodoende een aanzienlijke, direct inzetbare, bijdrage voor de verschillende branches. Door deelname aan de securitydag kunnen ook projecten met speci-

fiek voor de deelnemer interessante behoefte aan ICT-security-onderzoek ontstaan.

Noodzaak

Er wordt door kennisinstellingen, overheid én door het bedrijfsleven veel geld en tijd gestoken in de ontwikkeling van (beveiligingssystemen voor) ICT-security. Allerlei bedrijven, instellingen en ministeries zijn hierbij betrokken. Een belangrijk doel van Sentinels is dan ook het coördineren hiervan en het verbeteren en stimuleren van de samenhang. Daarom zijn deze partijen bij elkaar gebracht op 29 september

2005 om kennis te delen, van elkaars projecten te leren en vooral om toekomstige projecten op te zetten.

Op de Sentinels website is een overzicht van security expertise aan Nederlandse universiteiten en kennisinstellingen beschikbaar: "Security expertise aan universiteiten en kennisinstellingen in Nederland" (www.sentinels.nl/library/SecurityExpertiseInNL.pdf).

Tijdens de securitydag in het Olympisch Stadion in Amsterdam zijn de deelnemers door vooraanstaande sprekers in korte tijd op de hoogte gebracht van actuele en toekomstige ontwikkelingen. Er waren workshops waarin in drie fasen naar concrete onderzoeksvoorstellen werd gewerkt en er was een kennismarkt waarop wetenschappers, ontwikkelaars en toepassers hun producten, diensten en kennis presenteerden. Het werken naar synergetische relaties stond voorop. Er was ook alle ruimte voor informeel overleg en advisering.

Plenaire sessies

In de morgen waren er plenaire presentaties door de volgende heren:

- Drs. E.R. Buddenbaum, ministerie van Economische Zaken, Dir.-Gen. Telecommunicatie en Post;
- Prof.dr. M. Rem, Nationaal Regieorgaan ICT-onderzoek en Innovatie;
- Prof.dr. P.H. Hartel, Universiteit Twente;
- Prof.dr. W. Jonker, Philips Research & Technische Universiteit Twente, voorzitter Sentinels.

De heer Buddenbaum gaf een presentatie over overheidsbeleid en beveiliging van ICT. Vier punten kwamen daarin naar voren: vertrouwen van bedrijven en burgers in ICT, voorbereiding op verstoringen van de continuïteit van ICT-voorzieningen, ondersteuning opsporingsdiensten en verdienen aan innovatie van ICT-veiligheid.

De heer Rem sprak over het Nationaal regieorgaan ICT-onderzoek en -innovatie, een model om onderzoek en innovatie in ICT in Nederland te koesteren. Belangrijk voor het ICT-regieorgaan is om de onderzoekspositie van Nederland in de ICT te versterken en

om die positie zodanig te gebruiken zodat nieuwe ICT-producten en -diensten ontwikkeld kunnen worden.

De heer Hartel vroeg aandacht voor security in het grote kader: let op dat beveiliging niet gebagatelliseerd wordt, het is een echt probleem. Innovatieve oplossingen kunnen ontstaan door gokwerk te vermijden en door het bedenken van niet-alledaagse oplossingen.

De heer Jonker beschreef het belang van security in consumentenproducten. Aspecten zijn bijvoorbeeld bescherming van digitale rechten (op bijvoorbeeld muziek of beeld) en hoe waardevolle documenten te beschermen tegen valsing.

Interactieve workshops

De rest van de dag was opgebouwd rond vier verschillende workshops. Elke workshop was onderverdeeld in drie fasen zodat tussendoor uitgebreid de ruimte was om verder met elkaar kennis te maken. Bij elke workshop waren twee sprekers, een moderator en een verslaggever aanwezig. Belangrijk doel van de workshops was om bedrijven en onderzoekinstellingen bij elkaar te brengen. Daarnaast was het versterken van de vraagarticulatie vanuit het bedrijfsleven en bevorderen van de omzetting hiervan in projectvoorstellen voor de volgende Sentinels call een belangrijk aspect. Sprekers gaven een overzicht van de actuele stand van zaken op het gebied van security-onderzoek in Nederland.

De vier workshops waren:

- Network Security (Security protocols, Mobile security, PKI, Authentication)
- Device Security (Smartcards, Secure tokens, Software-hardware tamper-resistance)
- Secure Identification Technology (Biometrics, Content identification, Privacy enhancing technologies, Value-paper protection)
- Content Security (Copy protection, Digital rights management, Conditional access, Access control)

Presentaties op de workshops en de verslagen van de workshops zijn terug te vinden op de Sentinels website (www.sentinels.nl/workshops/20050929-securitydag).

Kennismarkt

Gedurende de lunch was er een kennismarkt met informatie over de Sentinelsprojecten die eind 2004 gestart zijn, over securitygerelateerde BSIK projecten en over het Nationaal Samenwerkingsverband Securityonderzoek. Ook waren er een tweetal commerciële presentaties.

Conclusies

De dag is goed bezocht en werd door de deelnemers als goed ervaren. Veel mensen hebben nieuwe contacten opgedaan en er is voldoende grond voor vervolcontacten. We verwachten een groot aantal voorstellen voor de volgende Sentinels ronde. Aan beide doeleinden van de dag is dus zeker voldaan. Foto's en alle presentaties en verslagen zijn terug te vinden op de Sentinels website (www.sentinels.nl/workshops/20050929-securitydag).